

ALING

Lúsaplágan í alivinnuni alsamt minkandi vandi

Í gjár fekk Luna ein serbygdan flaka til avlúsing, men rognkelsini gera stóra framvegis størsta arbeiðið

Árni Gregersen

Føroyska alivinnan hevur verið hótt álvarsliga av laksalús seinastu tíðina, men nú sær munandi betri út.

Tamarhald er júst nú á støðuni.

Myndugleikarnir hava hert krøvini til alararnar og kunngerðin krevur, at lús verða taldar 14. Hvønn dag. Markavirðið er sett til í meðal 1,5 kvennlús.

Verður farið upp um markið trýggjar ferðir á rað, verður álagt at drepa fiskin.

Kunngerðin, sum var almannakunngjörd fyrri einum mánaði síðani setir eisini mannagongdir fyrri, hvat og hvussu stríðið móti lús skal gerast og hvørjar reglur hetta skal gerast innanfyri.

Í gjár fekk Luna ein sergjørðan flaka, sum MEST hevur bygt, til ein themrolícar.

Hetta er ein skipan, sum ger av við lúsina við flógvum vatni. Laksurin verður viðgjørður í vatni í sum er 30 stig heitt í 30 sekund.

– Í veruleikanum er hetta eitt amboð, sum kann brúkast, men vit vilja heldur basa lúsini við rognkelsum, sigur Bogi Jacobsen, Luna.

Hann sigur, at royndirnar,

Fróði Guttesen, verkfrøðingur hjá MEST, og Bogi Jacobsen frá Luna

Myndir: Sigmar Mørkøre

sum higartil eru gjørðar við at sleppa rognkelsum í aliringarnar eru so mikið góðar, at rognkelsini bæði halda lúsatalinum niðri og fáa tað at minka.

Hava arbeiði í tvey ár

Bogi Jacobsen sigur, at tey hava arbeiði í tvey ár við rognkelsum í stríðnum móti laksalús.

– Sjálvandi gjørdur vit

ikki alt heilt rætt frá byrjan, men eftir at vit hava fingið ráðgeving frá serfrøðingum, so halda vit, at vit eru komin rættulig langt við hesum mátanum at sleppa av við

lúsapláguna, sigur hann.

Agangurin av lús var ógvusligur fyrri eini tveimum árum síðani. Í summum støðum fór talið av lúsum alt ov høgt og tí var neyðugt at seta tiltøk í verk.

Í Suðuroy var neyðugt at taka laks og leggja økið stilt eina tíð og síðani tá hevur verið arbeiði við at gera eina lúsakunngerð, sum forðar fyrri at vinnan aftur endar í somu støðu.

Tvær risaavbjóðingar eru við lús á laks. Tað bar til at sleppa av við hana við kemiskum evnum, men tað vísti seg, at hon gjørdist alt meira mótstøðufør.

Kemiska vøgerðin var dýr og kundi ávirka marknaðin á slaktaða laksinum.

Hin avbjóðingin er at sleppa undan, at handfara laksin ov nógv. Strongdur laksur er minni mótstøðuførur móti sjúku.

Loysnirnar hjá alivinnuni

er eisini, at smoltini eru størri tá ið tey vera sett á sjógv. Luna setir smolt út sum eru minst 500 gram og tað gera aðrir alarar eisini – ella eru í ferð við at gera tað.

– Hetta ger, at fiskurin er styttri tíð í sjónum og tí er smittuvandin minni, sigur Bogi Jacobsen.

– Tað er eisini avgerandi, tá ið vit avlúsa, at vit handfara fiskin sum minst. Tað streingir hann. Tí eru rognkelsini ein góð loysn, meðan hin skipanin við flógvum vatni ella við laksinum í feskum vatni í nakrar tímar, ávirkar laksin meira, sigur hann.

Flakin, sum Mest hevur bygt til Luna, er gjørdur eftir ávísing frá alarunum sjálvum og leiðbeining frá teimum, sum gera pumpur og annað, sum verða nýttar í arbeiðnum.

Nýggi flakin er 25 ferðir 15 metrar til stóddar.

Nýggi serbygdi flakin til avlúsing